

(이)나

hoặc; những tận; bất cứ

Đưa ra lựa chọn giữa các danh từ. Cùng trợ từ này còn diễn tả sự ngạc nhiên trước một số lượng lớn, và tạo ra các từ “bất cứ” — ba chức năng tưởng như không liên quan cho đến khi bạn đặt chúng cạnh nhau.

Cách kết hợp

Tình huống	Dạng	Ví dụ
Kết thúc bằng nguyên âm	나	커피나 차
Kết thúc bằng phụ âm	이나	밥이나 빵
Sau con số	những tận	세 시간이나 기다렸어요
Từ để hỏi	dạng cố định	언제나, 누구나, 어디나
Gợi ý chung chung	hay gì đó	영화나 볼까요?
Nối động từ thì dùng	-거나 thay thế	먹거나 마시거나 — không phải 먹나

Khi nào dùng

Cách dùng cốt lõi là “hoặc” giữa các danh từ.: 커피나 차를 마세요. Gắn nó vào lựa chọn thứ nhất và để nguyên lựa chọn thứ hai. Nó mang sắc thái “cái nào cũng được”, vì vậy rất hợp khi đưa ra gợi ý.

Sau một con số, nó chuyển thành nghĩa “những tận” và báo hiệu số lượng nhiều hơn dự kiến: 세 시간이나 기다렸어요 nghĩa là ba tiếng đó có cảm giác dài. Nói 세 시간밖에 안 기다렸어요 thì bạn sẽ có phản ứng ngược lại với cùng ba tiếng đó.

Gắn vào từ để hỏi, nó tạo ra nhóm từ “bất cứ”: 언제나 (luôn luôn), 어디나 (bất cứ đâu), 누구나 (bất cứ ai), 아무거나 (bất cứ thứ gì). Đây là những từ cố định nên học nguyên cả từ.

Ví dụ trong câu

- 1

커피나 차 중에서 골라 주세요.
Hãy chọn cà phê hoặc trà.
- 2

시간이 있으면 영화나 볼까요?
Nếu có thời gian thì mình đi xem phim hay gì đó nhé?
- 3

두 시간이나 걸렸어요.
Mất những tận hai tiếng.
- 4

이거나 저거나 다 좋아요.
Cái này hay cái kia tôi đều được.
- 5

누구나 실수할 수 있어요.
Ai cũng có thể mắc lỗi.
- 6

주스나 한 잔 주세요.
Cho tôi một ly nước ép hay gì đó là được.

So sánh với

-거나

(이)나 nối danh từ; -거나 nối động từ và tính từ. Chữ “hoặc” trong tiếng Việt dùng được cho cả hai, nên người học thường xuyên chọn nhầm.
커피나 차를 마세요. (cà phê hoặc trà) / 커피를 마시거나 차를 마세요. (uống cà phê hoặc uống trà)

아니면

아니면 là từ nối đứng giữa hai mệnh đề hoàn chỉnh, gần với “hoặc là / nếu không thì” trong tiếng Việt. Nó không phải trợ từ và không gắn vào từ nào.
커피나 차 주세요. / 커피 주세요. 아니면 차도 괜찮아요.

밖에

Cả hai đều phản ứng với một số lượng, nhưng theo hướng ngược nhau. (이)나 nói rằng nhiều hơn dự kiến; 밖에 đi với phủ định nói rằng ít hơn.
세 시간이나 잤어요. (ngủ những tận ba tiếng) / 세 시간밖에 못 잤어요. (chỉ ngủ được có ba tiếng)

Lưu ý

- X 커피이나 차를 마세요.

O 커피나 차를 마세요.

커피 kết thúc bằng nguyên âm, nên chỉ dùng 나. 이나 dùng sau phụ âm, như trong 밥이나.
- X 먹나 마시나 하세요.

O 먹거나 마시거나 하세요.

Để đưa ra lựa chọn giữa các hành động, đuôi là -거나 gắn vào gốc động từ. (이)나 chỉ gắn vào danh từ.
- X 세 시간이나 못 잤어요.

O 세 시간밖에 못 잤어요.

(이)나 đánh dấu số lượng là nhiều, nên mâu thuẫn với lời than phiền mang nghĩa phủ định. Để nói “chỉ có ba tiếng”, hãy dùng 밖에.